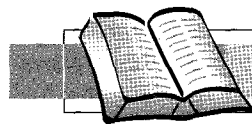

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Wie zijn kinderen Gods

„Want zovelen als er door de Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods”.
Rom. 8 : 14

(2)
Gods Geest werkt tot verheerlijking van God en tot opluistering van Gods volmaaktheden. In plaats van ons te leiden tot hetgeen ons hart begeert, gaat Hij eens wat dieper inleiden in onze zondeval en de bondsbreuk in het Paradijs. En hoe goed, heilig en volmaakt zijn we voortgekomen uit de handen van onze Schepper.
We waren beelddrager Gods, levende in Gods gemeenschap en delende in Zijn vriendschap. Hoeveel vonden we ook zoeken, maar dit zullen we vinden, dat God de mens recht gemaakt heeft. Maar hoe diep schuldig staan we dan. In Adam ons moed- en vrijwillig van God losgescheurd, het verbond verbroken en Gods majesteit geschonden. Ja, het vonnis onderworpen, nl. gij zult de dood sterven.
Vanwege Gods rechtvaardigheid en waarheid is er maar één straf die op de zonde volgen kan nl. de dood. En hoe we ook zoeken en proberen een uitweg te vinden, maar er is er geen. 't Wordt beleving: 'k Wou vluchten, maar kon nergens heen en mij de dood voor ogen scheen. God eist dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede. En de voldoening die door God geëist wordt kunnen we niet geven met al onze ervaringen, onze zoete bevindingen, onze vertroosting, ontvangen beloften en bemoeiingen. God eist een gerechtigheid, die der wet Gods in alle stukken gelijkvormig is. O, hoe bang zal het voor de ziel worden, als Gods Geest ons leidt tot de rokende en vloekende Sinai, als Gods recht ons achtervolgen

gaat, als de Satan zijn rechten laat gelden en ons als prooi opeist, als ons geweten ons aanklaagt en veroordeelt. O, wie is er dan die bij een verterend vuur en eeuwige gloed wonen kan. Dat kan alleen in Hem in Wiens offer Gods toorn is gestild en Gods gramschap is geblust. Wat wordt de Heere Jezus onmisbaar en noodzakelijk. Hij, Die als een Lam ter slachting is geleid en als een schaap, dat stemmeeloos was voor het aangezicht Zijner scheerders. Wat wordt de noodzakelijkheid dan ingeleefd om in Hem gevonden te worden en met Zijn gerechtigheid bekleed te zijn. Evenwel, wil Christus en Zijn gerechtigheid ons van God geschonken worden, dan moeten we sterven aan alles wat buiten Hem is, dan moeten we van alle gronden worden afgestoten, ja, we moeten ons eigen leven verliezen om het leven in Christus te vinden.
Lezer(es) kent u iets van hetgeen hierboven geschreven is of behoort u ook bij die mensen, die het wildbraad zo spoedig gevonden hebben. Of, nog erger, behoort u bij degenen, die nog zo onbekommerd voortleven. Dan roepen we u toe, haast u, spoed u om uws levens wil. De genadetijd is zo kort en de eeuwigheid eindeloos. Laat echter de ware bekommerden eens moed houden. God verlost op Zijn tijd en dan leidt Gods Geest ons in zo'n wonderlijke vrede en zaligheid.

*Wacht op den Heer, godvruchte
schaar houd moed,
Hij is getrouw, de bron van alle goed.
Zo daalt Zijn kracht op u in zwakheid
neer,*

Wacht dan, ja wacht, verlaat u op den Heer.

De leiding van de Heilige Geest is een wonderlijke, maar vooral ook een Gode verheerlijkende leiding. God zoekt Zijn eer, ook in het leven van Zijn volk, maar wij zoeken onszelf en eigen behoud.

Wij zoeken het door een weg, die ons recht schijnt en met behoud van eigen leven. En wat ligt er een waarheid in satans woord: huid voor huid en al wat iemand heeft zal hij geven voor zijn leven. Toch zullen we ons leven moeten verliezen om het te behouden. Om ons hiervoor in te winnen is de leiding van de Heilige Geest onmisbaar. De geest die ons ware wijsheid leert. En het is ware wijsheid, als we daar eens mogen komen, dat we Gods deugden liever mogen krijgen dan onze eigen behoudenis en als we de eer van God boven onze eigen zaligheid mogen stellen. Dan mogen we aan de zijde Gods gaan vallen. Liever eeuwig verloren te gaan, dan dat één van Gods deugden om onzentwil zal geschonden worden. Moet God krachtens Zijn heilig recht de zondaar veroordelen tot de eeuwige dood, welnu, we kunnen en mogen dit aanvaarden.

Ons vonnis gaan we ondertekenen en

Inhoud

Meditatie:	
Wie zijn kinderen Gods (2)	1
Ik ben toch Uw kind	2
In memoriam	
Ds. E. Venema	3
Commentaar Tien miljoen	5
Ogenblikjes (3)	5
Boekennieuws	7
Kerknieuws	8
Berichten	10
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Administratie en betalingen van
abbonementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abbonementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

de hel accepteren. O, dan leeft het in de
ziel: Heere als U er dan eeuwig in ver-
heerlijkt bent, laat mij dan verloren
gaan.

Maar zo gedagvaard voor een heilig
Rechter is er Een, die voor Zijn volk
uitreedt en pleit nl. Jezus Christus. Hij
draagt Zijn verdienste voor aan de
Vader en op grond daarvan zal de
Vader voldoening vinden en weerklinkt
het: Verlos deze, dat hij in het verderf
niet nederdale. Op grond van Jezus'
offer, verdienste en voorspraak wordt
de doodschuldige vrijgesproken. Uit de
hand van Hem tegen Wien wij gezondigd
hebben ontvangen we de rijkste
gave nl. Gods eigen Zoon als onze van
God geschonken Zaligmaker en met
Hem worden ons alle dingen geschonken.
Hij is onze Borg en Lossen, onze
Man en Bruidegom, onze Zaligmaker
en Behouder.

O, wonderlijke, zalige tijd als de
Heilige Geest dit in ons hart verklaart.
Ons kennis geeft van onze vrijspraak,
ons verklaart, welke dingen ons van
God geschonken zijn en ons verzekert
van onze staat. Dan mogen we staan in
de vrijheid, waarmede Christus ons
heeft vrijgemaakt. Want toch alleen
indien de Zoon ons heeft vrijgemaakt
zullen we waarlijk vrij zijn. Maar denk
nu niet, dat we de leiding van de
Heilige Geest nu verder kunnen missen.
O, integendeel, we worden afhankelij-
ker, hulpbehoevender, dwazer en armer
dan we ooit geweest zijn. 't Gaat een
geestelijke stervensweg in. Zeker we
zijn rijk wat onze staat betreft, we zijn
en weten dat we kinderen Gods zijn,
maar wat onze stand betreft komen we
steeds meer in de armoede. We hebben
van onszelf niets en vermogen niets en

zijn diep afhankelijk van de bediening
van de Heilige Geest. We moeten leren
om uit Christus te leven. Van Hem en
Zijn bediening zijn we zo diep afhan-
kelijk en zonder Hem kunnen we niets
doen. En toch, juist dit arme zondaars-
leven is zo'n rijk leven, want dan leven
we in, door met een Ander nl. Jezus.
Hoe armer en ontlediger in onszelf des
te rijker en ruimer zal de Heilige Geest
het dan uit Christus schenken.

Lezer(es), het zijn dierbare zaken,
waarover we geschreven hebben, maar
't zal toch nodig zijn dat we er iets van
leren kennen. Onze tekst zegt het toch
zo duidelijk, dat we alleen kinderen
Gods zijn, als we door de Heilige Geest
geleid worden.

Indien u dit mist en dus onbekeerd
voortleeft, o, zoek dan toch de Heere,
terwijl Hij te vinden is. Onze catechis-
mus zegt toch zo duidelijk in vraag
116, dat God Zijn genade en de Heilige
Geest alleen dien geven wil die Hem
met hartelijke zuchten zonder ophou-
den daarom bidden. En wanneer u iets
mag kennen van de leiding van die
Geest, vergeet dan nooit dat zulks
enkel genade is. De Heere doet het niet
om uwentwil, maar om Zijn grote
Naams wil, opdat die verheerlijkt
worde. Maar ook mocht het uw gedurig
gebed zijn, om ook bij de voortgang
door die Heilige Geest geleid en
geleerd te mogen worden. Met David
mocht het gedurig gebed zijn:

*Ai, laat van mij Uw Heil'gen Geest
niet scheiden.*

*Die kan alleen op 't rechte spoor
mij leiden;*

*Bestier mijn gang, daar Gij mijn
zwakheid ziet.*

Kloetinge, ds. A.F. Honkoop.

Ik ben toch Uw kind...

Als het preken niet gaat

Niet lang geleden hoorde ik een
voorval vertellen dat me ontroerde.
Het ging over een reeds jaren gele-
den overleden predikant uit een
ander kerkverband. Ik zal zijn naam
maar niet vermelden, want dat leidt
maar af van de zaak waarom het
gaat. De dominee was aan het preken
en het ging niet. Elke dienaar des
Woords zal wel weten wat ik daar-
mee bedoel. De 'hoorders' hebben
het soms heel niet in de gaten. Het is
me wel overkomen dat ik na het ver-
laten van de preekstoel in een con-

sistorie te horen kreeg: 'Dat ging
niet moeilijk vanmorgen, dominee!'
Dan dacht ik: 'Je moest eens
weten...'. Maar ik dwaal af. De
dominee over wie het nu gaat, kon
'er niet in komen'. Dan is preken
ontzettend zwaar werk. Men kan dan
Luther heel goed begrijpen die eens
gezegd heeft dat hij zich soms liever
zou laten radbraken of steensjouwer
worden dan ooit nog één preek te
houden.

Nu kan een dominee in zulke
omstandigheden verschillende din-
gen doen. Ik hoorde eens van wijlen

Vervolg op pagina 4

IN MEMORIAM

DS. E. VENEMA

(1922 - 2003)

Vrijdagavond kwart over acht overleed in zijn woning Ds. E. Venema, emerituspredikant van de Ger. Gem., ingaande in de vreugde zijns Heeren, en achterlatend zijn bedroefde vrouw en kinderen.

Eetze Venema werd 14 juni 1922 geboren te Leeuwarden in Friesland. Reeds in zijn kinderjaren was hij met diepe indrukken van dood en eeuwigheid bezet, mede door het sterven van enkele kinderen uit het gezin waarin hij opgroeide. Ook waren er de ernstige en liefdevolle waarschuwingen van zijn vader en oom, beide mensen die genade kenden. Maar algemene overtuiging doen een mens niet buigen voor God. Dat doet alleen zaligmakende genade. De Heere vernieuwde hem naar Zijn beeld. Zonde werd zonde, en de heiligheid van de wet maakte hem zijn verlorenheid voor God bekend. Maar toen hij benauwdheid en droefenis vond, ging het eerste Evangelielicht op in zijn ziel, met de woorden uit Matth. 3:11 "...Die na mij komt, is sterker dan ik..." Hij kon nog zalig worden! En toch, wie was Hij? – Hij, van wie Johannes zei: Die na mij komt? Hij moest zeggen: ik kende Hem niet. Het laat zich verstaan dat ds. Venema altijd benadrukte dat de openbaring van Christus aan het hart een vrije genadedaad is. De Heere heeft het hem geschonken, en hem nadien ook geoefend in de genade.

Ondertussen – hij was toen ongeveer negentien jaar – begon de Heilige Geest hem te dringen aangaande het predikambt. Maar hij kon dat niet, durfde het niet, en wilde het daarom niet. Toen heeft hij met Jona 'nee' gezegd. Maar wat gebeurde er? Een bloedvergiftiging wierp hem op bed. Ook het hoofd werd aangetast. Eerst blind en daarna ook bewusteloos, lag hij drie dagen voor de poorten des doods. Toen hij bijkwam vertelde de dokter hem dat het sterven zou worden. De hele familie was al gewaarschuwd. Het zou echter anders gaan. Een dokter, hoe oprecht ook in zijn spreken en doen, heeft niet het laatste woord. God bracht de jongeman aan Zijn zijde. Daar heeft de Heere

geen uren voor nodig. En daarna kwamen met kracht de woorden uit Psalm 118:17 in zijn hart: "Ik zal niet sterven, maar leven, en ik zal de werken des Heeren verkondigen." Toen werd zijn mond geopend, en werd zijn bed een preekstoel.

Een preekstoel...; Gedurende 45 jaar heeft hij er vele beklommen. Na zijn studie aan de Theologische School te Apeldoorn, werd hij bevestigd als predikant van de Chr. Ger. Kerk te Maassluis (1953). Daarna volgde Zwijndrecht (1957), alwaar hij met een groot deel van de gemeente overging naar onze gemeenten (1970). Daarna voerde de weg naar Drachten (1973), Middelburg-Centrum (1981), Elspeet (1986) en Scherpenisse (1997). De Heere gebruikt mensen om het Evangelie te prediken. Ook ds. Venema was een mens van gelijke bewegingen als ieder ander – als wij! Maar bekwaamd en geleid door 's Heeren Geest mocht hij de volle raad Gods verkondigen. Van het praten over zaken die men niet doorleefd had, was hij afkerig. Maar de gangen en wegen die de Heere met Zijn volk houdt, mocht hij op de voor hem karakteristieke wijze uitdragen – hij sprak naar het hart van Jeruzalem, verkondigend de Christus der Schriften!

Aan een arbeidzaam leven is een einde gekomen. Niet alleen was hij vijftig jaar predikant, maar ook heeft hij jarenlang in het bestuur gezeten van de Gereformeerde Bijbelstichting, en in zijn Elspeetse periode was hij lange tijd voorzitter van het schoolbestuur van de Fruytier-scholengemeenschap te Apeldoorn.

De Heere heeft zijn omzwerven geteld. Ds. Venema is geen kruisdrager meer. Ook is hij verlost van zichzelf. Hij is er door. Om eeuwig te bewonderen dat er Eén na Johannes kwam, Die sterker was dan Johannes. Bij alle beperktheden van de laatste jaren, waren er wonderheldere ogenblikken. Genadeleven verouderd niet, maar wordt ook bestreden. Ook bij broeder

Venema heeft de vorst der duisternis er vaak een felle greep naar gedaan. Maar telkens bleek dat hij mis greep. Want er is er Eén, Die sterker is dan de hel! O, dan sprak hij over het werk van God drieënig, van 's Vaders welbehagen in Christus, van zalig worden om niet voor zulk één.

Dit nu was het leven van zijn geest. De laatste keer dat het Heilig Avondmaal bediend werd in Barneveld, kwam hij onverwachts binnen, toen de eerste tafel geopend was. Met een brandend hart was hij naar het huis des gebeds gedrongen. Wie had gedacht, dat dit gebeuren zou? Maar hij zat aan. Hij zat eerbiedig aan, verkondigend de dood van Hem, Die zijn leven was. Nee, niet als predikant, maar als een albederver in zichzelf.

Kort voor zijn sterven zei hij: 'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên. O, Gods volk zal geen vreemd God en Zaligmaker ontmoeten. Ook zullen ze geen vreemd werk gaan doen. Eeuwig wonder: een doemwaardig adamskind gered door het bloed des Lams! De Heere gedenke de weduwe en degenen die haar lief zijn. Ze heeft moed en kracht en liefde ontvangen om voor haar man te zorgen tot het laatste toe. En zijn niet van Hem, ook op de onbekende weg die zij nu gaan moet, de sterkte en de krachten? En is de Heere niet nog even bekwaam om te werken in de harten van het nageslacht, als Hij gedaan heeft in de harten van het voorgeslacht?

Gedenk onzer, o Heere, naar het welbehagen tot Uw volk, bezoek ons met Uw heil.

Want onz' God is vriend'lijk en goed,

Een zon en schild tot ons behoed,

Die ons geeft eer ende genade;

Die den vromen in genen nood

Verlaten zal tot in de dood.

Geen ding ontbreekt hem vroeg nog spade.

Zalig is hij, die op Hem bouwt,

En Hem van harte gans vertrouwt.

Barneveld,

ds. C. Hogchem.

ds. W.C. Lamain dat hij na twintig minuten preken zei: 'Geliefden, het gaat niet.' En hij nam vervolgens een andere tekst. Hij mocht zulke dingen doen, maar deed het overigens zelden. Ik denk dat een predikant meestal maar stil zal staan te zuchten onder het preken. Och, Heere, help toch. Maar soms gaat dat zuchten óók al niet. Soms gaat een dominee juist hard schreeuwen op de preekstoel. Althans, dat heb ik wel eens gedaan. De leraar over wie het nu gaat, deed iets anders. Hij keek zijn gemeente aan en zei: 'Vrienden, laten we het aangezicht des Heeren nog eens zoeken'. Toen vouwde hij zijn handen en deed een heel kort gebed. Hij zei alleen maar: 'Heere, ik ben toch Uw kind?'

Niets is meer waard

Dit voorval ontroerde me, zoals ik al zei. O, ik weet wel dat er het nodige op aan te merken valt. Criticasters zullen erop wijzen dat het geen pas geeft je eigen nood zo openlijk te laten blijken. Of dat er toch een andere grond voor het gebed moet zijn dat het kindschap van God. Had de dominee niet liever Christus moeten noemen? Of dat er orde in de eredienst moet zijn. Enzovoort. Ik ga daar nu maar niet op in. Wat ik de lezer wil vertellen is, waarom mij het horen van dit voorval ontroerde. Dat is omdat deze oude man zo heel eenvoudig, oprecht en kinderlijk mocht zeggen Gods kind te zijn. Hij zei niet: 'Ik ben toch Uw knecht', maar: 'Ik ben toch Uw kind'. Mij dunkt dat er niets in dit leven meer waard is dan dit. Wat is rijkdom, wat is gezondheid, wat is eer, wat is aanzien, wat is voorspoed, hiermee vergeleken? Wie is er nu toch gelukkiger te achten dan hij die op goede gronden zeggen mag dat de eeuwige Vader van onze Heere Jezus Christus, Die hemel en aarde, met al wat erin is, uit niet geschapen heeft, om Zijns Zoons Christus' wil mijn God en mijn Vader is? Zo staat het in Zondag 9 van onze Catechismus en rijker kan ik het nooit verwoorden.

Op goede gronden

Op goede gronden, schreef ik. Dat is wél van belang! Er zijn immers nog wel heel wat mensen die ervoor uitkomen een kind van God te zijn. Zij hebben er ook niet de minste moeite mee de Vadersnaam op hun lippen te nemen. Maar de grote vraag is hoe

wij aan de overtuiging dat wij een kind van God mogen zijn, *gekomen* zijn. Dat is men toch zó maar niet? Wie er weet van heeft dat hij een kind geworden is van de vader der leugenen, zal niet zo spoedig zeggen en geloven dat hij een kind van God is. Onlangs werd mijn aandacht nog getrokken door de bekende gelijkenis over de tweërlei bouwer uit Mattheüs 7. Het viel mij op dat de onze Statenvertaling niet spreekt over de *wijze* en de *dwaze* bouwer, zoals wij het nogal eens zeggen. Zij spreekt van hem die Jezus' woorden hoort én doet als van een *voorzichtig* man. Het Griekse woord 'fronimos' dat gebruikt wordt, mag overigens wel met 'wijs' worden vertaald. Zo gebeurt het bijvoorbeeld in de gelijkenis van de 'wijze' en dwaze maagden. Maar in Mattheüs 7 hebben de statenvertalers fronimos met 'voorzichtig' vertaald, evenals in Mattheüs 10:16, waar zelfs de slangen 'voorzichtig' worden genoemd. Wat wil dat nu zeggen: een voorzichtig man? Dat is een man die niet zou gauw gelooft dat hij de steenrots heeft gevonden. Een man die nogal eens aan de weet moet komen dat wat hij voor de steenrots meende te mogen houden, het in werkelijkheid niet is. En de dwaze bouwer? O, hij kan wellicht in deze wereld als heel intelligent bekend staan. Maar zijn kenmerk is dat hij zo gauw klaar is met zijn onderzoek...

Het zoeken van de steenrots

Mij dunkt dat de Heere Jezus in de gelijkenis van de voorzichtige en de dwaze bouwer elk die Zijn woorden hoort, heeft willen oproepen tot voorzichtigheid, juist met het oog op onze reis naar de eeuwigheid. Aan de gelijkenis gaan immers die zo aangrijpende woorden vooraf over de 'velen'(!) die in de dag der dagen tegen Christus zullen zeggen: 'Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd en in Uw Naam duivelen uitgeworpen en in Uw Naam vele krachten gedaan?' Maar de Heere zal hen *openlijk* aanzeggen: 'Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt!'

Wat is dat nu toch, zal mogelijk iemand vragen: zijn huis op de steenrots te bouwen? Dat is met Christus één te mogen worden. Hem toe te mogen behoren. Met Hem verenigd te mogen zijn. Hoe dat dan gaat,

vraagt u misschien? Hoe kan men Christus dan vinden, Hem leren kennen? Nog niet zolang geleden heeft een uitvoerige serie artikelen in ons blad gestaan over de *Pelgrimsreis* van Bunyan. Mij trof onlangs nog het gesprek dat Christen met Hopende heeft, niet zolang voor het einde van de reis. Christen begint dat gesprek door heel eerlijk aan zijn vriend te vragen hoe hij ertoe is gekomen 'het goede voor zijn ziel te zoeken'. Hopende vertelt dan hoe hij lange tijd midden in de wereld heeft geleefd, totdat dat niet meer kon. Hij verhaalt van zijn zware strijd om alles waaraan hij eerst hing, los te laten. En hoe zwaar het hem viel, afscheid te nemen van zijn ongerechtigheden, maar vooral ook zijn eigengerechtigheden los te laten. Dit is de taal van Gods kinderen!

Dan vertelt Hopende hoe hij zijn hart in die omstandigheden eens verklaarde aan zijn vriend Getrouwe. Die oprechte man zei hem ronduit dat hij de gerechtigheid zou moeten verkrijgen van zulk een Mens Die nooit gezondigd had, en dat anders zijn eigen gerechtigheid, noch de gerechtigheid van heel de wereld hem zou kunnen behouden. Toen Hopende doorvroeg, begon Getrouwe hem te vertellen van Christus en Zijn gerechtigheid. Hopende vreesde dat Christus niet gewillig zou zijn om hem zalig te maken. Getrouwe gaf hem daarop de raad eens tot Christus te gaan om dat te bezien. Ontroerend is wat er dan volgt. Hopende vroeg aan Getrouwe wat hij dan moest doen als hij kwam, waarop zijn vriend hem antwoordde dat hij met geheel zijn hart en ziel 'de Vader op zijn knieën moest bidden dat Hij Zijn Zoon aan hem wilde openbaren'.

Gedurig en gedurig en gedurig...

Toen Hopende aan zijn vriend nog verder vroeg hoe hij dan toch bidden moest, kreeg hij het opmerkelijke antwoord: 'Ga heen, en gij zult Hem op Zijn genadetroon vinden zitten, waar Hij het ganse jaar door geplaatst is, om daar vergeving en kwijtschelding te geven aan al degenen die tot Hem komen...'. Christen vroeg aan Hopende of hij de raad van zijn vriend Getrouwe had opgevolgd. Ja, zegt Hopende dan: *gedurig en gedurig en gedurig...* En? vraagt Christen. Dééd de Heere het toen? Openbaarde de Vader Zijn Zoon ook

aan u? En dan zegt Hopende: 'Niet de eerste, ook niet de tweede, noch de derde, noch de vierde, noch de vijfde, en ook niet de zesde maal...'. Daar hebt ge het, lezer. De voorzichtige bouwer heeft de steenrots niet zómaar gevonden. O, Hopende hééft Christus gevonden, dat is zeker. Wel honderdmaal werd hij bekropen door de gedachte het bidden maar na te laten, omdat al zijn zuchten toch tevergeefs was. Maar hij geloofde dat zonder de gerechtigheid van Christus de ganse wereld hem niet zou kunnen behouden – en daarom bleef hij aanhouden. Neem zelf Bunyans boek nog maar eens ter hand en lees hoe het wonder toen in zijn leven is geschied!

Voorzichtig zijn

Wat we met dit alles willen zeggen? Dat we moeten leren voorzichtig te zijn, heilig voorzichtig. We kunnen op reis naar de eeuwigheid maar één keer onze ziel bedriegen en verliezen. Laten we toch niet te spoedig denken dat wij een kind des Heeren

zijn, dat wij ons levenshuis op de Steenrots hebben gegrond.

Het kan zo'n stille hunkering zijn in het leven van degenen die de Heere vrezen, te mogen weten, zeker weten, voor rekening van een Ander te liggen. Het kan een heilige jaloersheid geven ten opzichte van hen die zo heel eenvoudig mogen zeggen: Heere, ik ben toch Uw kind. Dan moet men echter heel wat doden sterven, heel wat gronden verliezen, heel wat 'zaligmakers' kwijtraken. Men moet zijn leven verliezen om het te mogen vinden. Maar het kan wél. Laat Gods kinderen er toch naar staan, hun roeping en verkiezing vast te maken. Dat doende, zullen zij nimmermeer struikelen. Kan men dan leven uit zijn kindschap? Kan men dan sterven met zijn kindschap? Nee, dat kan niet. Leven en sterven kan men alleen uit Christus en met Christus en verder uit en met geen enkele ontvangen genade.

Capelle aan den IJssel

ds. A. Moerkerken.

van zulke aangrijpende gebeurtenissen aan te wijzen. In 1348-1350 bijvoorbeeld woedde in Europa een pestepidemie. Door deze epidemie is circa een derde deel (waarschijnlijk 20 miljoen mensen) van de Europese bevolking omgekomen. In 1349 werd bijvoorbeeld de stad Parijs, qua inwoners, gehalveerd. Er stierven 50.000 mensen in enkele maanden tijds. 'In Parijs, waar de pest tot einde 1349 had geduurd, was het sterftcijfer volgens verslagen achthonderd per dag, in Pisa vijfhonderd, in Wenen vijf- tot zeshonderd. Het totale dodental in Parijs was

Ogenblikjes

Wetskernen - 3

Zeggende: Ik ben de HEERE, uw God

Exodus 20:1c-2a

Zojuist heeft Horeb gebeefd door bliksem en donder uit een rokende wolk. Onder bazuïngeklank is de Heere neergedaald. Die tekenen tonen Gods majesteit en heiligheid. Onderaan de berg verschrikt het volk. Vooral Gods spreken boezemt Israël vrees in. Het volk denkt te sterven als het Gods Woorden hoort. Woorden der wet. Tot gehoorzaamheid in het genadeverbond, dat God nu heeft opgericht in zijn nationale openbaring. Sprak Hij niet ter inleiding: Ik ben de HEERE, uw God? Wonder, die inleiding staat wederom op het tweede paar wetstafels, nadat de eerste verbroken waren bij het gouden kalf. Welk rijk getuigenis van Jehova voor een zondig volk, dat zich opnieuw schuldig moest keuren. Die ontrouw deed de trouw des Heeren niet te niet. Met Zijn heilige wet houdt Hij Zijn verlore volk de regel der dankbaarheid voor: opdat het altoos Hem zou vrezen.

Gods wet is kenbron der ellende, tuchtmeester tot Christus (Die ter verlossing in het Evangelie is geopenbaard) en levensnorm ter heiliging. Voor de ware Israëliet - ook toen al - waren dit geen vreemde zaken. En voor u?

Tholen,

ds. C. de Jongste.

Tien miljoen (10.000.000)

'Jaarlijks gaan ruim tien miljoen kinderen jonger dan vijf jaar dood aan ziekten als diarree, longontsteking en malaria. Dat hoeft helemaal niet. Dit jaar was de dood van zes miljoen kinderen te vermijden geweest als de bewezen werkzame therapieën hen hadden bereikt.' (NRC-Handelsblad, 2 augustus 2003).

Bijbel

Er zijn soms gebeurtenissen met een ingrijpend karakter die in een enkel getal tot uitdrukking komen. In de Bijbel vinden we daarvan een duidelijk voorbeeld. In Jesaja 37:37 lezen we: 'Toen voer de engel des HEEREN uit en sloeg in het leger van Assyrië honderd vijf en tachtig duizend... zie, die allen waren dode lichamen.' In één nacht sterven er 185.000 mensen, dat is meer dan de hele Amerikaanse legermacht die thans in Irak verblijft. Wat zou het een wereldwijde schok

geven als plotseling al die Amerikaanse soldaten in één nacht zouden omkomen! Wat zou het ook een bergingswerkzaamheden met zich meebrengen. Maanden zou men bezig zijn. Honderdvijfentachtig duizend dode lichamen is een onvoorstelbare hoeveelheid. We zouden ervan huiveren. Er heeft daar in het jaar 701 voor Christus iets ontzagwekkends bij Jeruzalem plaatsgevonden. Eén van de grote (richterlijke) daden Gods. Jesaja wil dat onderstrepen omdat we lezen: 'Zie, die allen waren dode lichamen.' Een klein zinnetje in de Bijbel waar je heel lang over na kunt denken en waar we misschien zo gemakkelijk overheen lezen. Jaren en jaren hebben de honderden massagraven de inwoners van Jeruzalem aan dit ingrijpen van God herinnerd: 185.000 dode lichamen....

Geschiedenis

In de wereldgeschiedenis zijn er ook

vijftigduizend, oftewel de helft van de bevolking' (Barbara Tuchman, *De waanzinnige veertiende eeuw*, pag. 123). De middeleeuwen waren geen aangename tijd. Het boek van mevrouw Tuchman toont dat overduidelijk aan.

Ook het recente verleden kent zulke getallen met een schrikkelijke boodschap. De eerste wereldoorlog (1914-1918) bijvoorbeeld kostte 10 miljoen mensen het leven. De tweede wereldoorlog (1939-1945) eiste 50 miljoen dodelijke slachtoffers. Het meest ingrijpende getal is ongetwijfeld de zes miljoen Joden die door de Nazi's zijn omgebracht. We kunnen het ons eigenlijk amper voorstellen. Abel J. Herzberg heeft ooit eens opgemerkt dat er in WO II niet zes miljoen (een groot abstract getal!) Joden zijn vermoord, maar dat de Duitsers één Jood hebben gedood en dat ze die handeling zes miljoen keer hebben herhaald. Elke keer als er iemand wordt gedood, sterft er een mens. En de persoonlijke verslagen van mensen die Westerbork, Auschwitz, Sobibor, Bergen Belsen, etc. hebben overleefd zijn heel aangrijpend. Het dagboek van Anne Frank maakt het leed en de ellende van 1940-1945 zichtbaar en tastbaar. De wereld werd eigenlijk pas echt wakker toen Adolf Eichmann in 1961 in Jeruzalem voor zijn aardse rechters stond. Zes miljoen... een getal wat doet huiveren. Hoe is het mogelijk...

Heden

Inmiddels zijn we de 21^e eeuw ingegaan. In de westerse wereld zijn de leefomstandigheden van de mensen, in vergelijking met vorige eeuwen, aanzienlijk verbeterd. Ook is de lichamelijke gezondheid met sprongen toegenomen. De kindersterfte is in Nederland van 7% in 1920 gedaald naar minder dan 1% nu. In andere delen van de wereld is dat echter totaal niet het geval. In landen als India, China, Nigeria, Pakistan, etc. sterven duizenden kinderen per dag, tienduizenden per week, honderdduizenden per maand en miljoenen per jaar. In een land als India sterven per jaar 2,4 miljoen kinderen! In Nigeria sterven per jaar ruim 800.000 kinderen. In sommige landen worden kindersterfte percentages gemeten van tussen de 20 en 30% per jaar, percentages overigens die op dit moment eerder toenemen dan afnemen. In de derde wereld gaat de kindersterfte eigenlijk onverminderd voort. Er sterven jaarlijks onvoor-

stelbaar veel kleine kinderen. Overigens zijn er daarnaast ook nog *zwervende* kinderen en pubers. In een land als Congo bijvoorbeeld staan 40.000 in de steek gelaten kinderen en pubers gereed 'om zich aan te sluiten bij de eerste beste ronselaar die hun een maaltijd belooft'. Het zijn de 'kindersoldaten die zo graag met grote-mensen-geweren op de foto staan'. Ook is er nog de kinderprostitutie die welig tiert en groeit in landen als Thailand, India en Brazilië. Een uitermate schrijnend gebeuren in onze 21^e eeuw.

Oorzaken

Er zijn verschillende oorzaken voor de kindersterfte. Uiteraard sterven er in Afrika en Voor-Indië kinderen door ziekten zoals AIDS of door oorlogsgeweld. Maar dat is eigenlijk de voornaamste oorzaak niet. 'Grote aantallen kinderen tussen 0-5 jaar sterven gewoon, dag in dag uit, na een voedsel of luchtweginfectie'. De meeste kinderen sterven omdat er geen goed of voldoende voedsel is, de hygiëne onvoldoende of de verloskundige hulp niet adequaat. 'Diarree, longontsteking, malaria, geboorteperikelen en mazelen zijn de belangrijkste killers van jonge kinderen. Dat was 20 jaar geleden al zo. En de laatste twee decennia van de vorige eeuw is daar niets aan veranderd' (*NRC-Handelsblad*, 2 augustus 2003). Twintig jaar lang, 10 miljoen kinderen, waarvan 6 miljoen niet nodig was geweest.

De massale kindersterfte is, menselijkerwijze gesproken, wel te voorkomen. Borstvoeding – in plaats van flesvoeding – zou het aantal gestorven kinderen al met 1,3 miljoen verminderen. Betere verloskundige hulp zou al 400.000 kinderen kunnen redden. 'Borstvoeding, aanvullende voeding, met insecticiden behandelde klamboes en goede verloskundige hulp voorkomt al een kwart van de sterfgevallen.' Met een investering van 7,5 miljard dollar per jaar zou de sterfte met circa 6 miljoen kinderen kunnen worden verminderd. Dit bedrag lijkt wel heel veel, maar relatief gezien valt dat heel erg mee, want in de westerse wereld wordt bijvoorbeeld 17 miljard dollar aan voedsel voor huisdieren uitgegeven. En als we in Nederland allemaal 2% extra zouden inleveren op ons inkomen dan zou dat jaarlijks voldoende zijn om hier wat aan te doen. Waar een klein land al niet groot in zou kunnen zijn! Helaas zijn de fondsen

voor kindersterftebestrijding in de jaren negentig alleen maar verminderd.

Humaan

'Jaarlijks gaan ruim tien miljoen kinderen jonger dan vijf jaar....' De grote kindersterfte in delen van de wereld roept natuurlijk ernstige vragen op. Om humanitaire redenen zou dit eigenlijk al niet mogen. Het zijn mensen die uit de hand van de Schepper zijn voortgekomen. Dit reeds zou de wereld moeten overtuigen van de noodzaak om daar wat aan te doen. Wellicht heeft u wel eens bij het sterfbed van een pasgeboren kindje of een kleuter gestaan. Misschien heeft u het in uw persoonlijk leven wel eens mee gemaakt. Wat geeft zo'n gebeurtenis een diepe indruk van de verwoestende kracht van de zonde. Een kindje van 3 á 4 jaar dat sterft aan een ernstige ziekte. We kunnen er dagenlang over van streek zijn; het leven van ouders kan er definitief door worden geknakt en gestempeld. In deze wereld herhaalt dat drama zich in bepaalde arme gebieden jaarlijks 10 miljoen keer. En vaak was het niet nodig geweest. Met een beetje extra voeding of wat meer deskundige verloskundige hulp had ook dit kind weer verder kunnen leven. Het is echter voor vele kinderen in India, Pakistan, Nigeria, etc. niet zo. Voor hen komt in hun jonge leven de dood. Kennelijk zijn wij op deze aarde niet in staat om met de barhartige Samaritaan een ander – een kind in dit geval – de helpende hand te reiken.

Een schokkende werkelijkheid waar over het algemeen weinig aandacht voor is. De kranten staan er bepaald niet vol van; een belangrijk gespreksonderwerp is het dacht ik ook niet; veel aandacht heeft het probleem meen ik ook niet. Wellicht weet u wel dat er in de oorlog – en dat was verschrikkelijk – 6 miljoen Joden zijn vermoord. Maar dat er vandaag de dag jaarlijks 10 miljoen kleine kinderen sterven door gebrek aan goed voedsel etc. was mij echt niet bekend. Het zal velen van de lezers van *De Saambinder* wel net zo vergaan. In het bewustzijn van de westerse mensheid leeft kennelijk dit probleem niet. Ernstig, maar ondertussen wel realiteit. Er kan op dit onderwerp kennelijk publicitair en politiek niet worden gescoord en daarom wordt er te weinig aan gedaan.

Eeuwigheid

'Jaarlijks gaan ruim tien miljoen kin-

deren jonger dan vijf jaar....' Toch ligt er bij al deze sterfte – bijbels gezien – nog een dieper probleem. De kinderen zijn immers mensen, met een ziel voor de eeuwigheid. De jongstervende kinderen hebben in de gereformeerde theologie altijd al aandacht gehad. In de Dordtse Leerregels kunnen we daarvan nog iets lezen (hoofdstuk I, art. 17). Het meest indringende echter is dat deze kinderen ook op reis zijn naar de eeuwigheid. Het is hier dat zich grote en moeilijke vragen voordoen. Ook in 2003 sterven er weer 10 miljoen kinderen. Wat heeft de zonde een verwoestende kracht. Maar wat ligt er ook een schuld op de westerse wereld, die dit probleem – met zoveel slachtoffers – maar gewoon laat voortwoekeren. Er zijn in de geschiedenis verschrikkelijke pogroms geweest op Joden. We weten van de ontzaggelijke slavernij. We kennen de gesel van de pest. Het is deels – gelukkig – allemaal verleden tijd. Maar ondertussen sterven er nog wel steeds mensen, kinderen een bittere dood. Dag in dag uit. Is er ook vandaag niet een stem van bloed dat roept van de aarde? (Hebr. 12:24). Een stem die om 'wraak riep voor

God' (kantt.). Een stem die we ons amper bewust zijn. En stem waarvoor wellicht nooit wordt gebeden, openbaar en persoonlijk? Een stem van stervende jonge kinderen die hulp nodig hebben? Wat zullen deze miljoenen stemmen ons zeggen op de oordeelsdag?

Hier liggen vragen die niet gemakkelijk zijn te beantwoorden. Het zijn echter wel ernstige vragen. Eén ding is echter wel duidelijk. Deze wereld zucht onder de gevolgen van de zonde. 'Want wij weten, dat het ganse scep-sel te zamen zucht en te zamen als in barensnood is tot nu toe' (Rom. 8:22). Het is de taak van overheden en kerken (diakonaat!) om de nood te verlichten, zoveel en zovaak als dat nodig is. Het is echter de Heere Die eenmaal een nieuwe hemel en een nieuwe aarde zal geven. Een aarde waarop gerechtigheid wonen zal. Naar die toekomst (ook voor de aarde) ziet de kerk met groot verlangen uit. 'En geen inwoner zal zeggen: ik ben ziek, want het volk, dat daarin woont zal vergeving van ongerechtigheid hebben' (Jes. 33:24).

Amersfoort

ds. W. Visscher.

Ds. Bregman stond dicht bij de mensen, hij bleef eenvoudig, de jeugd had een speciale plaats in zijn hart. Zijn preken werden gekenmerkt door een schriftuurlijk -bevindelijke prediking, een krachtige preektrant, kernachtige uitdrukkingen, recht op de man af.

Bij zijn emeritaat voegde burgemeester Smit hem toe: "U had een herderlijke gang, een herder is graag buiten"(244).

Het boek heeft veel foto's en een duidelijke letter. Het leest gemakkelijk. Dus ook voor jongeren is het een geschikt boek om over een predikant te lezen die nog niet zo lang geleden onze gemeenten diende. Van harte aanbevolen.

Benthuizen,

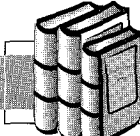
D. van Wijngaarden.

Ds. J.W. Kersten. Wat is uw enige troost? Catechismuspreken. Uitg. De Banier, Utrecht

Bij uitgeverij De Banier te Utrecht verscheen een opmerkelijke uitgave van 29 catechismuspreken van wijlen ds. J.W. Kersten, predikant van de Gereformeerde Gemeenten te Genemuiden en Scheveningen. Mr. A.A. Bart uit Krabbendijke, die voor de uitgave zorgde, spreekt in zijn voorwoord zijn teleurstelling uit, dat het hem niet gelukte om een complete catechismus te kunnen realiseren.

De preken van ds. J.W. Kersten hebben een geheel eigen stijl. Het is taal recht uit het hart: ruim en nodigend. Thema en punten ontbreken. Hij is in gesprek met zijn hoorders. Toch is de 'jonge Kersten' bevindelijk. De zondagen 2 tot en met 5 worden gezien als de weg die de Heere met de Zijnen gaat in het geestelijke leven. Enerzijds wijst hij op de noodzaak van ellendekennis, die aan de verlossing voorafgaat. Anderzijds waarschuwt hij ook tegen een ellendekennis zonder Christus (p. 21). Kersten kwam kennelijk in zijn pastoraat veel mensen tegen die spraken over allerlei bevindingen, maar die het zonder de kennis van Christus konden stellen! Voortdurend wijst hij op het grote gevaar hiervan (p. 166, 314, 336). Niet dat hij het leven van de pasbeginnenden en bekommerden wegslaat. Integendeel, deze krijgen in zijn preken geregeld aandacht (p. 131,132) Maar hij kan scherp aandringen op de bewuste geloofskennis van Christus (p. 88, 291). Hij gunt de zondaar geen rust buiten Christus. Daarbij gaat hij zelfs zover, dat hij met Schotse en Engelse theologen het wedergeboortebegrip zou willen verleggen naar een later stadium in de weg der verlossing (p. 88,291).

Kersten preekte het aanbod van genade voluit. Hij haalt daarbij uitspraken aan

Boekennieuws

L. Vogelaar: Wachter op Sions muren, uit het leven van ds. A. Bregman, 316 pagina's, uitgever Van Horsen bv, prijs € 19,90.

De heer L. Vogelaar heeft in het boek 'Wachter op Sions muren' het leven van ds. A. Bregman beschreven. De titel van het boek verwijst naar de tekst uit Jesaja 62, waardoor ds. Bregman werd geroepen tot het predikambt. Later deed hij ook intrede in Rijssen met deze tekst. Ds. Bregman (1915 - 1992) is afkomstig van Benthuizen, waar hij de eerste 49 jaar van zijn leven heeft doorgebracht. Zijn plaats in de familie wordt beschreven. Ds. Bregman is ouderling geweest, evenals zijn vader. Ook aan de ambtsdragers uit Benthuizen en Rijssen, waar ds. Bregman mee omging, zijn vele bladzijden gewijd. In een bijlage worden ze nog eens genoemd met paginaverwijzing.

Ds. Bregman heeft, na zijn emeritaat, aantekeningen gemaakt over zijn leven.

Hij moest door ziekte stoppen en beschreef daardoor tot 1960, het begin van de opleiding op de theologische School. Deze aantekeningen zijn verwerkt in dit boek. Dit maakt het boek waardevol, zeker het hoofdstuk waar ds. Bregman over zijn bekering spreekt.

Veel wonderlijke uitredingen worden in het boek genoemd, zoals toen in oorlogstijd de olie in de lamp niet verminderde, zodat vader Bregman de Bijbel kon blijven lezen.

Ds. Bregman mocht in 1964 het beroep naar de grote gemeente van Rijssen aannemen (108). In deze periode werd het noodzakelijk een tweede kerkgebouw in gebruik te nemen. Zelf mocht hij getuigen dat de Heere goed voor hem was (209). Dag en nacht stond ds. Bregman voor de grote gemeente van Rijssen klaar. "Preken en mensen bezoeken doe ik het liefst" (236). Zijn omgaan met anderen wordt verwoord in uitdrukkingen als: spontaan, hartelijk en pastoraal bewogen (271).

van de Schotse predikers, die zeer ver gingen in de aanbieding van een gestorven Zaligmaker (p. 210). Toch blijft hij daarbij binnen de grenzen van onze belijdenis. Hier en daar is er een enkel uitschieter (p. 229).

Kersten waarschuwt ook tegen een oppervlakkige verbondsbeschouwing (p. 38). Dit hebben we dan ook te bedenken als we de 2 dooptoespraken lezen, die

toegevoegd zijn na zondag 26. Ik vind overigens dooptoespraken niet thuis horen in een bundel catechismuspreken. Al met al een interessante uitgave. Er zou nog meer te zeggen zijn. De preken van ds. J.W. Kersten zijn nog te lezen, ook in 2003. Niet alleen vanwege de aansprekende stijl, maar ook zeker vanwege de inhoud.

Scheveningen, ds. J.B. Zippro.

verstandelijke handicap. In deze dienst zal voorgaan ds. B. van de Heiden. Hij hoopt te spreken over 'Davids begeerte' n.a.v. Psalm 27 : 4. De dienst begint om 15.00 uur.

OPEN DAG NIEUWE KERK TE THOLEN

D.V. 6 september wordt er een open dag gehouden in de nieuwe kerk aan de ds. G. H. Kerstenstraat 2 te Tholen. Er is dan de mogelijkheid om de kerk en de zalen te bezichtigen van 10.00 tot 15.00 uur. Tevens zal er een verkoping in een van de zalen gehouden worden waarvan de opbrengst bestemd is voor de kerkbouw.

KERKELIJK JAARBOEK

Het adres van de eindredacteur van de classische kerkbode Gomarus, Classis Middelburg, is gewijzigd. Het juiste adres van de eindredacteur, dhr. G.A. Terlouw, is: Park de Moucheron 2, 4336 AX Middelburg. (blz.351).

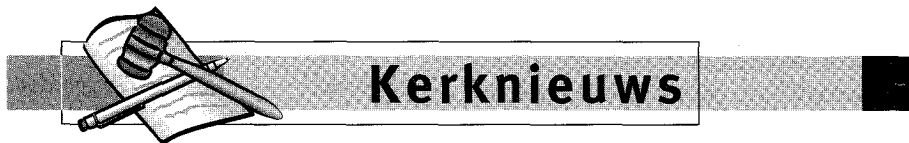
Het juiste faxnummer van ds. J.W. Verweij moet zijn: 0113 - 57 42 62 (blz. 50).

Adreswijziging kandidaat G. Pater
Met ingang van 20 augustus jl. is het tijdelijk adres van fam. G. Pater:
Acaciastraat 2a
4043 MK Opheusden
Tel. 0488-440300

OVERLIJDEN EN BEGRAFENIS DS. F. HARINCK

Op 19 augustus jl. werd het lichaam van François Harinck, in leven dienaar van het Heilig Evangelie, op de begraafplaats Essehof te Nieuwerkerk aan de IJssel ter aarde besteld. Een geliefde vrouw, zijn kinderen en kleinkinderen, alsmede verdere familieleden, vele belangstellenden, medebroeders in de bediening en studenten van de Theologische School, volgden de baar.

Voorafgaande aan de begrafenis werd een rouwdienst gehouden in "Elim" het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente Capelle aan den IJssel-Middelwatering, van welke gemeente de overledene sedert zijn emeritaat lid was. In de rouwdienst ging voor de broer van de overledene ds. C. Harinck. Na het zingen van Psalm 22 : 12 en 15, werd gelezen Psalm 116 en ging hij voor in gebed. Voorafgaande aan de mediatie sprak ds. C. Harinck over de grote weldaad, die zijn broer door genade was deelachtig geworden. Met Paulus mocht hij getuigen: "Maar God, Die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmee Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus; (uit genade zijt gij zalig geworden)" (Efeze 2 : 4,5). Maar de Heere heeft hem ook verwaardigd om een dienaar van het Evangelie te zijn. 38 jaar heeft hij de boodschap van vrije genade mogen verkondigen.

PASTORIEVREUGDE

In de pastorie van de gemeente De Valk-Wekerom mag blijdschap zijn. De Heere heeft voor de derde keer de kinderzegen willen verlenen. Nadat er twee jongens in Benthuizen geboren werden, mocht nu hun zoon Johannes het levenslicht aanschouwen. Hiermee willen we onze broeder en zijn vrouw van harte feliciteren. Wat zou het groot zijn, wanneer de Heere hem bij zijn naam wilde noemen. "En als hij een schrijftafeltje geëist had, schreef hij zeggende Johannes is zijn naam. En zij verwonderden zich allen. En terstond werd zijn mond geopend en zijn tong losgemaakt; en hij sprak God lovende". Lukas 1 vcrs 63 en 64. Hij sprak goed van God... En wat staat er dan vervolgens van dat kind? "En de hand des Heeren was met hem". Wat zouden we de kleine Hans van Boven beter kunnen toewensen dan dit? Met hun drietal bevelen we hen van harte Gode en Zijn genade in Christus Jezus.

Ds. v. A.

EMERITAAT DS. J. KARENS

Met ingang van 18 augustus 2003 is aan ds. J. Karens, door de classis Utrecht, emeritaat verleend. In verband daarmee zal op D.V. donderdag 11 september a.s. een afscheidsdienst worden gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Opheusden. Deze dienst begint om 19.30 uur. Een kwartier voor deze tijd zullen de plaatsen worden vrijgegeven. Naast de eigen kerkelijke gemeente zijn belangstellenden van harte welkom. Op uitdrukkelijk verzoek van onze predikant ds. J. Karens worden er geen toespraken gehouden. Na de dienst is er gelegenheid, voor NIET leden van de gemeente, om afscheid te nemen van onze geliefde herder en leraar.

De kerkenraad

BEVESTIGINGS- EN INTREDEDIENST KANIDAAT G. PATER

De kerkenraad van de Gereformeerde

Gemeente te Opheusden deelt u met blijdschap mede, dat op D.V. woensdag 17 september a.s. de heer G. Pater, kandidaat tot de heilige dienst, als herder en leraar aan de gemeente van Opheusden verbonden zal worden.

De bevestigingsdienst begint om 14.00 uur en zal worden geleid door ds. A. Moerkerken.

De intrededienst begint om 19.00 uur. Beide diensten zullen worden gehouden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente in Nederland te Opheusden, Burg. Lodderstraat 43, Opheusden. Voor de eigen gemeenteleden en genodigden zijn gereserveerde plaatsen. Een kwartier voor de aanvang van de dienst zullen de plaatsen worden vrijgegeven.

De kerkenraad

KERKDIENTEN WEMELDINGE

In verband met de geleidelijke afbouw van de gemeente Wemeldinge (afdeling van Kapelle-Biezeling) zal er met ingang van D.V. 7 september in Wemeldinge nog één kerkdienst per zondag worden gehouden. Dit is een middagdienst die aanvangt om 15.00 uur. Geve de Heere over alle beslissingen - die in 't bijzonder toch de leden van deze kleine afdeling aangaan - Zijn goedkeuring te ervaren.

De Kerkenraad van
Kapelle-Biezeling
S. Maljaars, scriba

CLASSIS DORDRECHT

De Classis Dordrecht hoopt D.V. maandagavond 8 september te vergaderen. De vergadering begint om half acht en wordt gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Werkendam.

AANGEPASTE KERKDIENT TE ALBLASSERDAM

D.V. zaterdag 6 september zal in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Alblasserdam een aangepaste kerkdienst worden gehouden voor mensen met een

gen. De enige Naam tot zaligheid onder de hemel gegeven onder de mensen, stond in zijn prediking centraal. Dat was zijn lust en begeerte om die Naam uit te dragen.

Vervolgens sprak ds. C. Harinck over Psalm 116 : 15 "Kostelijk is in de ogen des HEEREN de dood Zijner gunstgenoten." Hij tekende de grote tegenstelling tussen Gods gunstgenoten – dat zijn zij die in de Heere sterven – en zij die zonder de Heere sterven. Kostelijk is in de ogen des HEEREN de dood van Zijn gunstgenoten, omdat zij, die Hij kocht met de prijs van Zijn dierbaar bloed, dan zijn waar Hij is. Daar ziet de Koning van de kerk naar uit. Daarvoor heeft Christus zichzelf gegeven tot in de dood. Hij heeft de dood verslonden tot overwinning.

Daarom roept de levendmakende Kerk bij ogenblikken: "Dood waar is uw prikkel, hel, waar is uw overwinning?" Dat mocht broer Frans inleven. Vooral het laatste jaar van zijn leven was de Heere hem zeer nabij. Hij mocht de goedheid Gods proeven en smaken in al zijn moeite, zorg en pijn als gevolg van zijn ziekte. Hij heeft nu zijn wens verkregen. Hij mag God eeuwig groot maken. Na het dankgebed werd nog gezongen Psalm 116 : 7 en 8.

Na ds. C. Harinck sprak ouderling G.H. Verweij van Den Haag namens de gemeenten die ds. F. Harinck heeft mogen dienen, waarvan Den Haag het langst: bijna 15 jaar. Br. Verweij sprak over de bijzondere banden die er waren gevallen. Ds. Harinck was ook een mens met gebreken, maar op de preekstoel voelde hij zich het beste thuis.

Tenslotte sprak in de rouwdienst ds. R. Boogaard namens de predikanten nog een persoonlijk woord tot mevr. Harinck, de kinderen en de kleinkinderen. Hij gewaagde van persoonlijke vriendschapsbanden aan en contacten met de overledene. Op zijn verzoek werd gezongen Psalm 68 : 2. 'Maar 't vrome volk in U verheugt.'

Na de rouwdienst werd de gang met de bedroefde familie gemaakt naar de begraafplaats de Essehof te Nieuwerkerk aan den IJssel. Onder grote belangstelling werd het lichaam van een geliefde man, vader, schoonvader, opa en broeder in de bediening aan de schoot van de aarde toebetrouwd.

Aan het geopende graf sprak ds. W. Silfhout nog enkele woorden aan de hand van Openbaring 14 : 13 "En ik hoorde een stem uit de hemel, die tot mij zeide: Schrijf. Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven..." Hij besloot met een persoonlijk woord tot de weduwe en de kinderen en kleinkinderen en hij wekte de aanwezigen op om de Heere te zoeken terwijl het nog het heden van de genade is. De preken van ds. F. Harinck zullen eenmaal weer terugkomen. Wat hebben wij ermee gedaan?

De oudste zoon van de overledene sprak een dankwoord. In het bijzonder memoreerde hij de liefdevolle zorg van zijn moeder voor de overledene. Het was de wens van ds. F. Harinck zelf dat het samen zijn

rond het geopende graf zou worden besloten met het zingen van Psalm 73 : 12 'k Zal dan gedurig bij U zijn.'

Teruggekeerd van de droeve plechtigheid in één van de zalen van het kerkgebouw werd door ds. W. Silfhout ter afsluiting gelezen 2 Korinthe 5 : 1-10 en met dankgebed geëindigd.

"Gedenkt uwer voorgangeren, die u het Woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst hunner wandeling." (Hebreë 13 : 7).

De kerkenraad van Capelle aan den IJssel-Middelwatering.

K. Bel, scriba

VERSLAG van de vergadering van de Particuliere Synode Oost der Gereformeerde Gemeenten, gehouden 5 juni 2003 te Rijssen.

Op de avond voorafgaand aan de vergadering, 4 juni 2003, is een bidstond gehouden in het kerkgebouw van de roepende kerk Terwolde-De Vecht. Hierin ging voor de preses van de in 2002 gehouden Synode, ds. L. Blok, predikant van de Gereformeerde Gemeente van Ermelo. Hij bediende daarbij het Woord uit Numeri 10:9. Het thema was: Het gebroken geklank der trompetten. Hij wees hierbij op:

- 1e. Opgeroepen door de benauwing van de vijand.
- 2e. Doorgedrongen tot de troon des Hemels.
- 3e. Beantwoord met Goddelijke hulp.

Als predikant van de roepende kerk opent ds. D.W. Tuinier de vergadering. Hij laat zingen Ps. 133 de verzen 1 tot en met 3, leest dezelfde Psalm en gaat voor in gebed. Hij roept alle afgevaardigden en belangstellenden een hartelijk welkom toe. Vervolgens houdt hij een meditatief openingswoord naar aanleiding van de gelezen Psalm. De drie classes zijn blijkens de lastbrieven wettig vertegenwoordigd door 10 predikanten en 14 ouderlingen.

Na gehouden stemmingen wordt verkozen tot preses ds. L. Blok, tot assessor-preses ds. C.J. Meeuse, tot 1e scriba ds. A. Schreuder en tot 2e scriba oud. J.T. van den Berg. Voorts wordt oud. J. Bonhof bij acclamatie benoemd tot quaestor.

De Acta van de vergadering van de Particuliere Synode Oost zijn reeds door het toen fungerend moderamen vastgesteld. Ds. J. Schipper, ds. M. Karens en ds. J.J. van Ekeveld brengen groeten en zegenwensen over namens resp. de PS Zuid, Zuid-West en Noord-West.

Er zijn schriftelijke vragen ontvangen van deputaten art. 48 DKO inzake door hen bijgewoonde vergaderingen van de PS Zuid en de PS Noord-West. Ds. C.J. Meeuse brengt mondeling verslag uit van de vergadering van de PS Zuid-West.

Voorts is een aantal verslagen ontvangen van deputaten art. 49. Deze betreffen de vergaderingen van de classis Barneveld en Kampen inzake het peremptoir examen van resp. kandidaat B.J. van Boven en kan-

didaat G. Hoogerland, alsmede de vergadering van de classis Barneveld inzake de emeritaatsaanvraag van ds. P. Blok. Voorts zijn enkele vergaderingen bijgewoond van de classis Barneveld inzake de problemen in de gemeente Nijkerk.

Het rapport van de Stichting tot Financiële Hulpverlening aan instellingen in de Particuliere Synode Oost met bijgevoegd accountantsrapport van Roza Accountants inzake de jaarrekening 2002 wordt goedgekeurd. Aan het agendapunt rapportages wordt toegevoegd een ingekomen voorstel van de ouderlingen J. Bonhof en M.C. van der Spek inzake de toekomst van het Fonds Kerkbouw IJsselmeerpolders, zoals verzocht door de vorige PS. De synode besluit thans definitief tot opheffing van dit fonds. Overeenkomstig het voorstel wordt besloten het nog beschikbare bedrag, dat geheel is uitgeleend aan de gemeente Lelystad, voor de helft om te zetten in een gift aan deze gemeente. De andere helft wordt als gift beschikbaar gesteld aan de gemeente Hoogeveen in verband met de zware lasten voor de kerkbouw voor deze gemeente.

Ter vervulling van ontstane vacatures worden, voor zover nodig na gehouden stemmingen, benoemd tot primus-deputaat art. 48 DKO ds. C.A. van Dieren en ds. C.G. Vreugdenhil en tot secundus ds. C. Hogchem, ds. G. Hoogerland en ds. D.W. Tuinier. Tot primus-deputaat art. 49 DKO wordt benoemd ds. G. Hoogerland. Op voorstel van de desbetreffende classes worden herbenoemd tot bestuursleden van de Stichting Financiële Hulpverlening aan instellingen in de PS Oost diaken A. Koolmees en de ouderlingen W.J. den Otter en G.W. van de Maat, terwijl voorts benoemd wordt de heer A. Groothedde.

De vergadering wordt onderbroken voor het houden van de maaltijd. Ouderling J.E. Vinke vraagt een zegen voor de maaltijd. Na de maaltijd leest ds. C.A. van Dieren Hand. 1:12-26 en gaat voor in dankgebed. Ter behandeling is ingezonden een appèlschrift tegen een besluit van de classis Barneveld. Na uitvoerige bespreking besluit de Synode een commissie in te stellen, die zal adviseren omtrent de afhandeling van dit appèl. Tot leden van de commissie worden benoemd ds. G. Hoogerland, ds. C.J. Meeuse, ds. A. Schreuder en de ouderlingen J.T. van den Berg en K.H. de Heer. Met het oog op de verdere behandeling van deze appèlzaak wordt besloten, dat de Synode Deo Volente op 27 november a.s. te 10.00 uur in vervolgzitting bijeen zal komen, eveneens te Rijssen.

De classis Barneveld heeft de P.S. om een aantal uitspraken gevraagd in verband met de concrete situatie van ds. J. Beens. Na een uitvoerige bespreking, waarbij zowel de persoonlijke nood van br. Beens alsook de eisen, die de waardigheid van het ambt meebrengt, indringend aan de orde komen, besluit de Synode dat zij een uitspraak als door de classis gevraagd inzake diens huwelijk niet kan doen. De kwestie, of voor ambtsdragers na echtscheiding

opnieuw een huwelijk mogelijk is, zal door de Generale Synode moeten worden beslist. Besloten wordt daarom deze algemene vraag voor te leggen aan de eerstvolgende Generale Synode. De Particuliere Synode kan, vooruit lopend hierop, niet bewilligen in een zodanig huwelijk. De waardigheid en de heiligheid van het ambt zijn hierbij in het geding.

Wat betreft de beroepbaarstelling na zijn smaking oordeelt de Synode, dat in afwachting van de reactie van ds. Beens op het zojuist genomen besluit aangaande deze beroepbaarstelling geen sprake kan zijn.

Gelet op de ingrijpendheid van de genomen beslissingen voor ds. Beens zal een delegatie uit de PS hem nog heden inlichten. De classis Barneveld wordt verzocht met het oog op de afhandeling van de genomen besluiten zo spoedig mogelijk in vergadering bijeen te komen.

Tenslotte heeft de classis Rijssen in verband met een binnen deze classis gerezen kwestie aan de PS een vraag ter behandeling voorgelegd betreffende de interpretatie van art. 8 van het Reglement voor de kerkvisitatie in de Gereformeerde Gemeenten. De PS heeft kennis kunnen nemen van het inmiddels door het Deputaatschap Kerkrecht aan de classis ter zake uitgebrachte advies. De PS sluit zich geheel bij dit advies aan en beveelt de classis om ter oplossing van deze kwestie in de geest van dit advies te handelen.

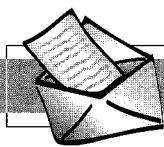
De boeken van de quaestor over 2002 zijn door de kerkenraad van de roepende kerk gecontroleerd en in orde bevonden. De quaestor wordt gedecchargeerd. Ter bijdrage in de kosten wordt een bijdrage van € 0,75 per lid en dooplid gevraagd.

De gemeente Uddel wordt aangewezen om de Particuliere Synode Oost bijeen te roepen op D.V. 13 mei 2004 te Barneveld. De bidstond zal worden gehouden op 12 mei te Uddel onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad van de roepende kerk. De preses van deze vergadering, ds. L. Blok, hoopt daarin voor te gaan.

De preses gaat over tot de tijdelijke sluiting van de Synode. Er waren ingrijpende zaken aan de orde. Hij wenst in het bijzonder ds. Beens wijsheid van Boven toe en beveelt aan hem te gedenken in de gebeden.

Hij dankt de afgevaardigden voor de wijze van vergaderen. De ontleidende bediening van de Heilige Geest is voor ons allen zo noodzakelijk. Dan is de vrucht een verbroken en verslagen hart. Wat moeten wij doen, mannenbroeders? Maar temidden van alles wat kan ontmoedigen is de troost, dat de Geest doorgaat met zijn werk, ook in Zijn arbeid om Christus te verheerlijken. Dat wij zo mogen dienen door de kracht van die Geest. De assessor-preses ds. C.J. Meeuse laat zingen Ps. 80:11 en gaat voor in dankgebed, waarna de preses deze vergadering sluit.

J.T. van den Berg, tweede scriba.

Berichten

ROMMELMARKT ELSPEET

D.V. 30 augustus 2003 wordt er in Elspeet een rommel- en activiteitenmarkt georganiseerd op het plein achter de kerk van de Gereformeerde Gemeente in Elspeet aan de Nachtegaalweg.

Er is voor jong en oud van alles te koop. De opbrengst is bestemd voor de uitbreiding van het verenigingsgebouw.

VERKOPING DAGVERBLIJF VOOR OUDEREN DE LINGE-OEVER

Op de Linge-oever is er D.V. 6 september een verkoping. Zeventien deelnemers werken hier met veel plezier en maken spullen om die op deze dag te verkopen. Er zijn diverse kramen. De opbrengst is ten bate van ons DVO.

U bent van harte welkom van 10.30 t/m 14.30 uur, Johan Frisoplaats 3 in Tricht (vlakbij Geldermalsen). Tel. 0345-574830.

JAARVERGADERING

BOND VAN ZONDAGSSCHOLEN

Hierbij nodigt het bestuur van de Bond van Zondagsscholen van de Gereformeerde Gemeenten u uit tot het bijwonen van de 33e jaarvergadering op D.V. zaterdag 20 september a.s.

De vergadering begint om 9.30 uur en zal geleid worden door ds. A. Schot.

Ds. C. Neele uit Aagtekerke zal de lezing verzorgen over het onderwerp *'Kenmerken van godvrezende kinderen in de Schrift'*.

De jaarvergadering wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Benthuisen, Dorpsstraat 63.

CURSUS KERKELIJK ORGELSPEL

In september a.s. wordt voor de negende keer gestart met een Cursus Kerkelijk Orgelspel voor noten- en klavarspelers. De inschrijving staat open voor hen die een koraal met pedaal en uitkomende stem kunnen spelen en eenvoudige koraalgeboden muziek beheersen. Van de klavarspelers wordt verlangd dat zij eenstemmige

muziek in het notenschrift, zoals in psalmboekjes, kunnen lezen.

De cursus wordt gehouden in het gebouw van het Wartburg College, locatie Guido de Brès te Rotterdam. De lessen zijn op tien zaterdagochtenden in de maanden september 2003 tot en met februari 2004. De lestijden zijn van 9.00 tot 13.00 uur.

Naast de praktijk van het orgelspel wordt les gegeven in de vakken muziektheorie, muziekgeschiedenis, liturgie, vormleer en orgelbouwkunde. Het cursusgeld bedraagt voor leden van de VOGG 90 euro en voor de overige deelnemers 100 euro.

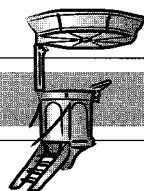
In de tweede cursus wordt dieper op de stof ingegaan. Na de eerste en tweede cursus worden toetsen afgelegd. Bij voldoende resultaat wordt het Getuigschrift Kerkmuziek uitgereikt. De mogelijkheid bestaat om de cursus als toehoorder bij te wonen. Nadere informatie bij de coördinator van de cursus, de heer P.J. Wols, Middenhagen 25, 3078 BG Rotterdam. Telefoon: (010) 482 36 07.

INGEBRUIKNEMING ORGEL KLAASWAAL

Op D.V. 30 augustus a.s. wordt het vernieuwde kerkorgel van de Gereformeerde Gemeente te Klaaswaal in gebruik genomen. Hiervoor is een bijeenkomst belegd, waarin de predikant van de gemeente, ds. G.J. van Aalst, een meditatie hoopt te houden. De orgelcommissie zal het orgel overdragen aan de Kerkenraad.

Verder zal er een korte toelichting worden gegeven over de historie van het orgel, terwijl de orgelmaker iets zal vertellen over de bouw van het orgel en een aantal stemmen zal demonstreren. Tenslotte zal de heer Janco Belder een orgelbespeling verzorgen, waarbij hij de mogelijkheden van het orgel ten gehore zal brengen.

Belangstellenden zijn welkom. De bijeenkomst begint om 19.30 uur. Het adres van de kerk is Havenweg 9, Klaaswaal.

Predikbeurten

ZONDAG 31 AUGUSTUS 2003

Aagtekerke 9.30 uur ds. Neele, 19.00 uur ds. Tanis en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord (Melkweg

16) 15.30 uur ds. Mondria; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Van Boven; Benthuisen 9.30 en 19.00 uur ds. Boogaard; Bodegraven 10.00 uur ds. Bac

(H.D.); Boskoop 9.30 uur (H.D.) en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Deventer 18.00 uur ds. Kleppe; Dirksland 18.00 uur stud. De Heer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur stud. Beens; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Drachten 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 18.30 uur ds. Vreugdenhil; Enschede 18.30 uur ds. Tuinier; Ermelo 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur kand. G. Pater; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 18.30 uur ds. P. Mulder; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Groningen 9.45 en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 9.30 uur (H.A.) en 16.00 uur ds. P. Mulder; Hilversum 10.00 uur ds. Mol; Hoofddorp 19.00 uur ds. Van Krimpen; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. Van der Net; Kampen 19.00 uur ds. Schot; Kamperland 15.00 uur ds. Moens; Kapelle-Biezeling 9.30 uur ds. Tanis, 18.00 uur ds. Neele en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 15.00 uur ds. W.J. Karels; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. Melis; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Van Krimpen; Lelystad 18.45 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Mouw; Marknesse 9.30 uur (H.A.) ds. Schot en 14.30 uur ds. Hoogerland; Meliskerke 14.30 uur ds. Clements; Melissant 10.00 en 15.30 uur stud. De Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Mijdrecht 19.00 uur ds. Visscher; Moerkapelle 19.00 uur ds. L. Blok (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. De Wit; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nijkerk 14.30 uur ds. Verweij; Nisse 14.30 uur ds. Tanis; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Oosterend-Textel 10.00 en 18.00 uur ds. Van Dijk; Oosterland 14.30 uur ds. Van Gelder; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Poortugaal 9.30 en 15.30 uur stud. Terlouw; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. Baaijens; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur stud. Bakker; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Silfhout; Rotterdam-Zuid 10.00 en 15.30 uur ds. L. Blok; Rotterdam-Zuidwijk

19.15 uur ds. Van der Net; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Soest 15.00 uur ds. W. Harinck; Spijkenisse 18.00 uur stud. Terlouw; Sprang Capelle 15.00 uur ds. J. de Pater; Stolwijk 10.00 uur ds. Paul; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 19.15 uur ds. Sonneveld; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlaarding 16.30 uur ds. Paul; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30, 14.00 en 18.30 uur stud. Van Manen; Wierden 15.00 uur stud. Bakker; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Van der Poel; Zaandam 9.30 uur (H.A.) en 19.00 uur ds. Mondria; Zeist 10.00 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. Zippro; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Zwolle 9.30 uur ds. Kleppe en 19.00 uur stud. Beens.

DINSDAG 2 SEPTEMBER 2003

Berkenwoude 19.30 uur ds. Mondria; Enkhuizen 19.30 uur ds. Silfhout; Hilversum 19.45 uur ds. Tanis; Leerdam 19.30 uur ds. Van Krimpen; Melissant 19.30 uur ds. Melis; Naaldwijk 19.45 uur ds. Paul; Puttershoek 19.30 uur ds. Brugge; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Van Boven; Soest 19.30 uur ds. Hakvoort; Stolwijk 19.30 uur ds. Visscher.

WOENSDAG 3 SEPTEMBER 2003

Andijk 19.30 uur ds. Meeuse; Doetinchem 19.30 uur stud. De Heer; Eindhoven 19.30 uur ds. Vermeij; Goudswaard 19.30 uur ds. Kattenberg; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Mondria; Leiderdorp 19.30 uur stud. Bakker; Meeuwen 19.30 uur ds. Van Dieren; Meliskerke 19.30 uur stud. Terlouw; Middelharnis 19.30 uur stud. Beens; Nieuwdorp 19.30 uur ds. W. Harinck; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. P. Mulder; Nisse 19.30 uur ds. J. de Pater; Opperdoes 19.30 ds. Van der Net (in de Ned. Herv. Kerk); Rijssen-West 19.30 uur ds. Hogchem; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Mouw; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Schreuder; Scherpenzeel 19.30 uur ds. W.J. Karels; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. Neele; Zaandam 19.30 uur ds. Sonneveld.

DONDERDAG 4 SEPTEMBER 2003

Genemuiden 19.30 uur ds. Hakvoort; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Van der Net; Kampen 19.30 uur ds. Silfhout; Klaaswaal 14.30 uur ds. Van Aalst (huw. bev.); Kruiningen 19.30 uur ds. Tanis;

Ouddorp 19.30 uur ds. Van Gelder; Poortvliet 19.30 uur ds. Verweij; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Veenendaal 13.00 uur ds. Sonneveld (huw. bev.); Waardenburg 19.30 uur ds. Hoogerland; Werkendam 19.30 uur ds. Moens (voor de zending); Zwijndrecht 19.30 uur ds. Brugge.

VRIJDAG 5 SEPTEMBER 2003

Terwolde de Vecht 13.00 uur ds. Tuinier (huw. bev.); Stolwijk 14.00 uur ds. Zippro (huw. bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Diensten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Bijbelstudie dinsdag om 19.50 uur en 20.30 uur.

U bent hartelijk welkom in onze evangeliepost van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 tot 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur evangelist H.J. van den Boogaart.

U bent hartelijk welkom in de BIJBELwinkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

De volgende 7 cassettes bieden wij u t.b.v. de zending te koop aan:

Ds. G.J. van Aalst	Hand. 20 : 12
Ds. P. Blok	Jesaja 42 : 1
Ds. A.A. Brugge	Johannes 6 : 37
Ds. C.A. van Dieren	Johannes 16 : 33
Ds. B. v/d Heiden	Openbaring 1 : 7
Ds. A. Moerkerken	Exodus 2 : 1-10
Ds. P. Mulder	Lukas 7 : 19

Deze cassettes zijn helder en duidelijk opgenomen. De prijs is slechts € 23,- Geen Portokosten.

Inl. I. Bos, Leusbroekerweg 15, 3832 BG Leusden. Tel. en Fax nummer: 033-2862261 Dagelijks van 8-22 uur. Bgg. 06-28378488.

Advertenties

*"Want uit genade zijt gij zalig geworden door
het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave."
Efeze 2:8*

Na een arbeidzaam en veelbewogen leven, is door de HEERE van ons weggenomen, in de hope des eeuwigen levens, mijn innig geliefde man, onze lieve vader, groot- en overgrootvader

EETZE VENEMA

in leven dienaar van het Goddelijk Woord

in de ouderdom van 81 jaar.

Barneveld: G.M. Venema-Kuperus

Elspeet: T. Venema
Gatske
Sjoukje en Pieter
Niels
Eetze en Lianne
Aagje
Geertje
Berend

G. Venema (in herinnering)

22 augustus 2003
Duinkerken 4
3771 CX Barneveld

De teraardebestelling heeft plaats gehad op woensdag 27 augustus jl. op de Gemeentelijke Begraafplaats aan de Narcissenstraat te Barneveld.

*En ik hoorde een stem uit den hemel, die tot mij zeide:
Schrijf, zalig zijn de doden die in den Heere sterven,
van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen
van hun arbeid; en hun werken volgen met hen.
Openbaring 14:13*

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Zwijndrecht kennis genomen van het overlijden van

DS. E. VENEMA

Van november 1957 tot januari 1973 heeft hij de gemeente met de hem geschonken gaven mogen dienen. Het was zijn begeerte om Christus als de enige grond van zaligheid te prediken aan arme zondaren.

De Heere gedenke zijn vrouw, dochter en kleinkinderen in dit grote verlies en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente te Zwijndrecht
N.J. Teerds, preses
L. Rook, scriba

Zwijndrecht, 22 augustus 2003

*Gedenkt uw voorgangers, die u het Woord Gods
gesproken hebben; en volgt hun geloof na,
aanschouwende de uitkomst hunner wandel.*

Hebr. 13:7

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Drachten, heeft met ontroering kennis genomen van het overlijden van haar oud herder en leraar

DS. E. VENEMA

Van 1973 tot 1981 heeft hij de gemeente van Drachten met de hem geschonken gaven, in getrouwheid mogen dienen. De Heere gedenke zijn vrouw, dochter, (achter)kleinkinderen en verdere familie in dit grote verlies en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente van Drachten
Ds. G. Hoogerland, preses
J. Kooistra, scriba

Drachten, 22 augustus 2003

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

Kom gerust eens langs
om kennis te maken met
ons uitgebreide assortiment
nieuwe en gebruikte orgels,
bladmuziek en cd's!

Orgelcentrum Andante
A. van Ostadelaan 35
Veenendaal
0318-50 50 63
Dealer van:
Johannus
Wesley
Opus
Sweetinck
Rembrandt
Monarke
Domus
Content
Ruime sortering
Bladmuziek (ook klavat)
& Muziek CD's
Openingsrijden:
do 13:30 - 17:30
vr 13:30 - 17:30
za 18:30 - 21:00
zo 09:30 - 12:00
za 13:30 - 17:00
en volgens afspraak

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

*"Ik zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên"
Psalm 89:1 ber.*

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Middelburg-Centrum geeft met droefheid kennis dat de Heere tot Zich heeft genomen haar geliefde oud-herder en leraar

DS. E. VENEMA

op de leeftijd van 81 jaar.

Van 1981-1986 heeft hij onze gemeente met liefde en de hem geschonken gaven in getrouwheid mogen dienen. Dat de Heere zijn arbeid onder ons tot een eeuwige zegen stelle. De Heere ondersteune zijn geliefde vrouw, dochter en kleinkinderen in dit voor hun grote verlies maar doe hen bovenal Gods rijke troost ervaren.

Namens de kerkenraad van
Middelburg-Centrum,
M.F. Hus, preses
B. Sturm, scriba

Middelburg, 22 augustus 2003

*Gedenkt uwer voorgangeren, die u het Woord
Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na,
aanschouwende de uitkomst hunner wandeling.
Hebr. 13:7*

Vrijdag 22 augustus bereikte ons het ontroerende bericht, dat onze emerituspredikant

DS. E. VENEMA

is overleden.

Van 1997-1999 mocht hij samen met zijn vrouw in ons midden verkeren en hebben ze hun krachten gegeven voor onze gemeente in hun levensavond. De Heere zegene de arbeid en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Hij gedenke de weduwe, dochter, kleinkinderen, achterkleinkind en verdere familie in dit grote verlies. Moge de gedachtenis van deze rechtvaardige tot zegen zijn.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente Scherpenisse,
Ds. A.A. Brugge, preses
J.W. Duvekot, scriba

Scherpenisse, 22 augustus 2003

*"Schrijf, zalig zijn de doden die in
den Heere sterven, van nu aan".
Openbaring 14:13*

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Elspeet kennis genomen dat de Heere tot Zich heeft genomen haar geliefde oud-herder en leraar

DS. E. VENEMA

in de leeftijd van 81 jaar.

Van 1986 tot 1997 heeft hij met liefde en met de hem geschonken gaven onze gemeente mogen dienen. De Heere sterke de weduwe en de achtergebleven familiebetrekkingen en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad,
Ds. A. Vermeij, preses
J.M. van Koeveringe, scriba

Elspeet, 22 augustus 2003

Binnenkort verschijnt: **Ds. Helperus Ritzema van Lier**

Noodzakelijkheid van de geestelijke en bevindelijke godsdienst

Achttien predikaties overgezet in de huidige spelling vanuit de 3e druk van 1834 door J.A. Bunt.

Ds. H.R. van Lier studeerde te Groningen waarna hij in 1785 een beroep aan nam naar Kaap de Goede Hoop in Zuid Afrika.

Hier werd hij op zondag 8 oktober 1786 bevestigd en deed er op zondag 15 oktober zijn intrede uit 1 Kor. 11 : 2. Ds. van Lier overleed na een ernstige ziekte reeds op 28-jarige leeftijd.

ca. 334 blz.

Prijs 25,50

BOEKHANDEL R. VAN DER MEIJDEN

Nedereindsestraat 7 – 4041 XE Kesteren

Tel. 0488-482226 (Bgg. 0488-483134) Maandag gesloten

begravenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam, Gouda, den Haag
en omstreken

Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Begravenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

HOUTSNIJWERK is ook voor U betaalbaar! J. Ockerse snijdt voor elke beurs en elk formaat; bijv. bijbelteksten voor trouw, belijdenis en jubilea. Ook bijbellessenaars. Laat u vrijblijvend voorlichten. **Kraatsweg 17, 6732 EV Harskamp. Tel. 0318 - 456383.**

Christelijke
Begravenisonderneming

Voor een verantwoorde en stijlvolle begravenis

(geen crematies)

Begravenisverzorgers:
R.C. Brouwer
G. Wegenaar

Regentesselaan 43
3905 GT Veenendaal
Centraal Meldnummer:
Tel. 06 - 51504726

SHG

Stichting Hulpverlening in Gezinnen
Uitgaande van de Ger. Gem in Ned.

Rijksgediplomeerde Kraamzorg

Wij verlenen graag hulp aan
die gezinnen waar geen TV
aanwezig is, en waar aan tafel
gelezen wordt uit de
Statenvertaling.

Om teleurstelling te voorkomen graag
tijdig aanmelden, dagelijks bereikbaar.
tel. 033-2774547 of 0346-264595

Gezins-Bejaarden- en Ziekenzorg TEL. SPREEKuur

alle werkdagen van 8.30 - 10.30 uur
en vrijdagavond van 19.00 - 20.00 uur
Tel. 0166 - 652605

een informatiebrochure is gratis verkrijgbaar.

Hartelijk dank

Met ingang van 31 december 2003 hebben wij ons bungalowpark
verkocht aan de familie Ploeg. Hierbij willen wij al onze gasten in de loop
van vele jaren hartelijk danken voor het vertrouwen en de goede contacten
die wij met u mochten hebben. Wij hopen dat dit in de toekomst zo mag
blijven met de nieuwe eigenaar.

Vriendelijk groetend,
Familie W. Stark

PEPERSTRAAT 53, 1794 AJ OOSTEREND TEXEL
TELEFOON 0222-31 83 91

BUNGALOWPARK
De Verrassing

Elspeet t.h. vak.woning aan de rand
van het bos. 2 tot 7 pers. Wasmach. en
C.V. aanwezig. Vrij na 6 sept.
Inl. 0577-491435.

Heeft u er wel eens over nagedacht?

Pleeggezin worden

Soms kunnen kinderen en jongeren wegens omstandigheden voor korte
of langere tijd niet thuis wonen. Voor een aantal van hen wordt dan een
pleeggezin gezocht. Het pleeggezin neemt de dagelijkse opvoeding van
het kind (tijdelijk) over van de ouders van het kind.

Iets voor u?

De SGJ organiseert regelmatig informatieavonden voor mensen
die overwegen een kind in hun gezin op te nemen.
U kunt daaraan deelnemen! Neemt u dan contact op met het
secretariaat Pleegzorg en vraag een informatiepakket aan.
Onze medewerkers helpen u graag. **Telefoon: 033-4226900**

Wij nodigen u uit op één van onze informatieavonden:
woensdag 27 augustus a.s. in Amersfoort (cluster Midden)
dinsdag 16 september a.s. in Dordrecht (cluster Zuid)

In verband met een uitgestelde cursus wordt er in cluster Noord
dit najaar geen informatie-avond georganiseerd. Wel kunt u via
ons secretariaat een informatiepakket aanvragen.

Christelijke Jeugdzorg

Postbus 1564 • 3800 BN Amersfoort
Tel. (033) 422 69 00 • E-mail: info@sgj.nl • Internet: www.sgj.nl

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven
wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het
fotoboek met vele voorbeelden.

Goes: Rotonde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

Slechte akoestiek in uw kerk?

Griffioen Akoestische Systemen zorgen
gegarandeerd voor een uitstekende
akoestiek met galm in elke kerk.
Hierdoor wordt de gemeentezang vol-
ler en sprankelender en het orgel
krijgt meer draagkracht en breedte!
Ook onder galerijen worden de akoe-
stische omstandigheden drastisch ver-
betert.

Bouwkundige voorzieningen overbodig.
Geen invloed op het directe geluid van
uw geluidsinstallatie

Voor vrijblijvende informatie:

Griffioen
AKOESTISCHE SYSTEMEN

Staphorst,
Tel. 0511-444413, Fax 444108.

Begrafenis Verzorging Tollenaar
van Swindenstraat 25, 4532 KC Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

RST

Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
500 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.

Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzealaan 27-a - Postbus 154
3770 AD Barneveld - Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl - E-mail: info@rstzorg.nl

Te huur **ruime vakantiewoning**
in **Zuid-Alberta, Canada**,
omgeving van Lethbridge.
Prachtig gelegen, uitzicht op rivier,
prairie en Rocky Mountains,
dichtbij dorp en kerken.
Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

Hotel Eureka, het hotel waar men vrienden maakt. Wij organiseren verzorgde weken, met 4 bustochten en 1 boottocht, en midweken. Vraag de gratis folder aan. Fam. van Gent. Zeddam. Tel. 0314-651811

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

Kostuums: 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streepjassen ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Winkel:

Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 / 033-2778068

Op afspraak - service aan huis

**KLASSIEKE
ORGELS**

Hoofddealer van **Johannus,
Eminent, Ahlborn,
Sweelinck, enz.**

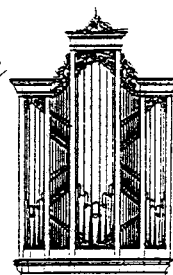
**Stolk
orgels**

Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN KLASSIEK!

*Orgelmakerij
Boogaard*

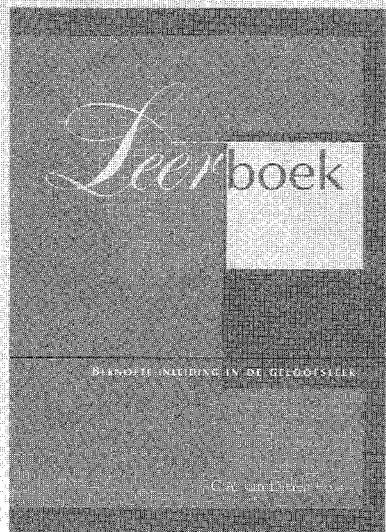

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Begrafenisonderneming L. STAM

Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. - Geen crematies -

Leerboek

C.A. van Dieren v.d.M.

Beknopte inleiding in de geloofsleer

U kent dat wel! Men hoort of leest ergens een uitdrukking, die heel bekend voorkomt. "Heeft dat misschien iets met de Bijbel of de geloofsleer te maken? Wat zou die term precies betekenen en staat hij wel op goede voet met Schrift en belijdenis?"

In dit Leerboek wordt door ds. C.A. van Dieren de dogmatiek overzichtelijk, en voor iedere lezer begrijpelijk behandeld.

De Bijbel is onveranderlijk; daarom is de leer die daarop gegrond is ook onveranderlijk. De nauwe overeenkomst tussen de geloofsleer en Gods Woord wordt in het Leerboek aangegeven door het toegevoegde tekstenbestand. Door middel van de kernwoorden en het register wordt het eenvoudig gemaakt om begrippen uit de geloofsleer op te zoeken.

Het onderzoek van de geloofsleer is niet alleen nuttig, maar is en blijft ook nodig, want "Mijn volk vergaat verloren omdat het geen kennis heeft."

Voor verschillende doeleinden is dit een heel bruikbaar boek. Ouders die op de hoogte willen blijven van hetgeen op de catechisatie aan hun

kinderen wordt onderwezen, kunnen in kort bestek de stof in dit boek lezen. Het is voor ouders belangrijk om in deze tijd van allerlei wind van leer de voornaamste stukken van onze geloofsleer grondig te kennen. Dat zal bovendien het luisteren naar de prediking vergemakkelijken. Het Leerboek is ook een welkome handreiking aan ambtsdragers die catechisatie geven. Zij kunnen zich in korte tijd een overzicht van een bepaald leerstuk eigen maken. Het kan ook gebruikt worden voor cursussen of op verenigingen.

Een standaardwerk, dat zeker een plaats in uw boekenkast verdient!

Geb. 224 blz.

Prijs: **22.50**

verkrijgbaar bij de boekhandel

Stuur de bon, zonder postzegel, aan:
BOEKHANDEL GEBR. KOSTER
Antwoordnummer 1052
3770 VB Barneveld

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

**Collectebonnen
machinaal tellen?
vraag demo en/of referentie
0548-515415**

TE HUUR op de Veluwe, omgeving Vaassen/Apeldoorn, leuke vak. huisje voor 2-6 pers. vanaf €135,- p.w. Mooie fiets routes. Ook plaats voor caravan of tent. Tevens nachtlgies met ontbijt.
Tel. 0571 - 291021 of 06 - 19648949

Heerlijk nazomereren op **Ameland** of **Terschelling** of in **Bakkeveen** (in de Friese Wouden, 15 km van Drachten) t.h. keurige stacar.'s, alle comfort! Vrij v.a. 5/9 t/m 15/11. Huur niet duur! v.a. € 120 p.w. U bent "uit en thuis" bij fam. v.d. Sluis, 0512-516096.

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.
Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

BIEDT TE HUUR AAN:

- Aanleunwoning bij zorgcentrum **Rehoboth** in Goes
- luxe 3-kamerappartement
- hogere prijsklasse
- zorgverlening mogelijk

Meer informatie kunt u verkrijgen bij: de zorgcoördinator, mevrouw M.A. Corbijn. Tel. 0118-676600 (tijdens kantooruren)

Stichting Zorgverlening
Briandlaan 2
4334 GP Middelburg

Met de Kerk der eeuwen

Catechisatiemethode onder redactie van ds. J. Driessen, ds. M. Golverdingen en drs. I. A. Kole. Met medewerking van verschillende predikanten der Gereformeerde Gemeenten.

Het doel

Goed catechetisch onderwijs is van het grootste belang voor onze jonge mensen. Daaraan kan in onze tijd vol vervlaking en ontworteling niet genoeg zorg en aandacht worden besteed.

Het gaat erom, dat de catechisanten zich de aloude gereformeerde leer werkelijk eigen maken. Daarbij is de wijze van stofaanbieding en stofverwerking van groot belang. Zegt de Schrift niet, dat de eerste beginselen aan een jongen moeten worden geleerd "naar de eis zijns wegs"?

De uitgangspunten

De samenstellers hebben zich laten leiden door onder meer de volgende uitgangspunten:

- De Heidelbergse Catechismus verdient de voorkeur bij het onderwijs van jonge mensen in de gereformeerde leer. We vinden daarin de belijdenis van de kerk der eeuwen. Ook het verstaan van de Schriftuurlijk-bevindelijke prediking wordt door het gebruik van de Catechismus onder Gods zegen zeer bevorderd. De stof die Hellenbroek aanbiedt, en die niet in de Catechismus is opgenomen, is in de lessen van de methode verwerkt.
- De Heidelbergse Catechismus is geheel op Gods Woord gegrond. Bij de bespreking en verwerking van de Catechismus moet de Bijbel worden geopend. Daarom wordt eerst ruime aandacht geschonken aan Schriftkennis en Schriftgebruik.

Handleiding voor de catecheet

Deze handleiding is voor de catecheet van groot belang, zowel bij de voorbereiding van de lessen als bij de lessen zelf. In de handleiding zijn ook de antwoorden op de vragen opgenomen.

In een ringband is de complete handleiding van de deeltjes 1 t/m 8 verkrijgbaar.

Praktisch bruikbaar

Met deze methode is voor het catechetisch onderwijs een eenvoudig, doelgericht en goed bruikbaar hulpmiddel beschikbaar.

De bruikbaarheid is enkele jaren achtereen door de samenstellers en een aantal predikanten op hun catechisaties getoetst. De opgedane ervaringen en opmerkingen van gebruikers zijn vervolgens bij elke herdruk verwerkt, zodat de deeltjes zo goed mogelijk zijn afgestemd op de praktijk van het catechiseren.

Overzicht van de methode

Deze catechisatie-methode is een losbladige uitgave, die past in elke multiband. Er zijn tien delen.

Elk deeltje bevat 18 lessen. Omvang per deel ca. 56 blz. Formaat 16,5 x 21,5 cm.

Deel 1: De Bijbel (historische en dichterlijke boeken van het O.T.; de vier grote profeten) Leeftijd 12-13 jaar	€ 4,20	Deel 7: De Heidelbergse Catechismus (Zondag 14-27) Leeftijd 17-19 jaar (Bovenbouw B)	€ 4,20
Deel 2: De Bijbel (de boeken van het N.T. en de kleine profeten van het O.T.) Leeftijd 12-13 jaar	€ 4,20	Deel 8: De Heidelbergse Catechismus (Zondag 28-52) Leeftijd 17-19 jaar (Bovenbouw C)	€ 4,20
Deel 3: De Heidelbergse Catechismus (Zondag 1-13) Leeftijd 14-16 jaar (Onderbouw A)	€ 4,20	Deel 9: Aan de hand van de Nederlandse Geloofsbelijdenis (art. 1-37) Leeftijd 20 jaar en ouder (Aanvullend deel Bovenbouw)	€ 4,50
Deel 4: De Heidelbergse Catechismus (Zondag 14-27) Leeftijd 14-16 jaar (Onderbouw B)	€ 4,20	Deel 10: Een handreiking aan belijdeniscatechisanten. De tekst van <i>Kort Begrip</i> , vragen over het Schriftbewijs daarbij en aanvullende vragen n.a.v. <i>Korte lessen over Kort Begrip</i> van ds. G.H. Kersten	€ 4,20
Deel 5: De Heidelbergse Catechismus (Zondag 28-52) Leeftijd 14-16 jaar (Onderbouw C)	€ 4,20	Handleiding deel 5 en 8	€ 6,00
Deel 6: De Heidelbergse Catechismus (Zondag 1-13) Leeftijd 17-19 jaar (Bovenbouw A)	€ 4,20	Handleiding voor de catecheet (in ringband)	€ 47,50

Den Hertog
uitgeverij - boekhandel

Elzenkade 6 - 3992 AC Houten
Postbus 150 - 3990 DD Houten
Tel. (030) 637 34 34 - Fax. (030) 634 66 88
E-mail: boeken@hertog.nl - www.hertog.nl

Vraag de gratis folder van deze methode aan!